

Protocollen, som ligger her ved Siden af mig, viser det ogsaa, at vi have havt ret mange Overveielser og mange Tvivl. ogsaa om dette Punkt, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Cassationsretter o. s. v., men det foreligger ikke, og jeg skal ikke opholde mig derved. Jeg skal kun bemærke, at det er dog ret vel begribeligt, at man i en Commission, som denne, og efterat man havde faaet ikke saa og ikke uvæsentlige Forandringer saa godt som eenstemmigt vedtagne, da lagde mindre Vægt paa, at dissenterne i enkelte Punkter, som senere kunde optages. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier) har ganske i Overeensstemmelse med de Ansøielser, der ere gjorte gjældende i Landstinget, med stor Styrke gjort opmærksom paa, hvad Afsløsningscommissionen efter hans Formening vilde tabe netop derved, at den fik en lovkyndig Formand. Det er ganske mærkeligt, og det viser bedst, hvor forskjelligt forskjellige Individuer kunne opfatte det samme Forhold. Han er ganske vist saa lidet tilbøielig som Nogen til at lægge ringe Vægt paa eller undervurdere Juristerne, og jeg er ganske vist ikke tilbøielig til at overvurdere dem; men jeg maa dog tilstaae, at jeg slet ikke kan antage, at han har Ret, naar han siger, at der udenfor juridisk dannede Mænd vil være et ikke ringe Udvalg af langt dygtigere Formænd at finde. Ja, naar man mener, at de større Landmænd, eller at, saaledes som man seer ved de hidtil stedfundne Valg af Tiendecommissairer, Landvæsencommissairer o. s. v. de, der have havt med Gudsforvaltningen og Gudsbestyrelsen at bestille, saa at sige skulde være fortrinnsviis de Dygtigste i disse Forhold, da kan jeg begribe, at man antager, at disse maatte egne sig mere dertil; men jeg maa tilstaae, og jeg paastaaer, at jeg har i denne Henseende, ifølge mange Aars Opmærksomhed for de Forhold, en selvständig og ikke aldeles ubegrundet Ansættelse. at jeg antager, at en oplyst og samvittigssfuld Lovkyndig vil ved denne sin Dannelse og ved sit almindelige Kjendskab til Landbosforholdene; thi jeg forudsætter, at de fleste Jurister med stor Interesse have lagt sig efter, hvad der henhører til den Deel af Lovgivningen, som berører disse Landets vigtigste Forhold, — være

fortrinlig flkket til som Formand at tage Sæde i Afsløsningscommissionen. Jeg tør paastaae, at det vil ikke falde forholdsviis saa vanskeligt at finde udmærkede og almeenagtede og ansætte Jurister til at sætte i Spidsen for disse Commissioner, og at de i Spidsen for disse Commissioner ikke blot ville have en, om jeg tør bruge dette Udtryk, bedre Mening for sig end selv de bedste og ellers vel flkkede saakaldte større Landmænd, eller hvem man ellers kunde tænke sig dertil, men at de ogsaa virkelig vilde være i Stand til at røgte deres Hverv. Det Citat, den ærede Rigsdagsmand, har fremsfort af Indenrigsministerens Udkast til en Instrux for disse Formænd i Afsløsningscommissionen, maa jeg tilstaae, jeg troer, at man ikke skal lægge saa særdeles Vægt paa, men selv om man vilde betragte det som noget Principalt, saa kan jeg ikke indsee eller betvivle, at en Lovkyndig, der sidder som Formand i en sli Commission selv i en mæglende Stilling, vil kunne udøve en høist vigtig Indflydelse, ja en Indflydelse som turde være saa meget vigtigere, som netop hans lovkyndige Formeningens Udtalelse vilde give den en forøget Vægt, og som hans Stilling udenfor disse Forhold vilde give hans Uttringer en forøget Vægt, naar Valget af ham ellers var truffet saaledes, som jeg ikke tvivler om, at det vil blive truffet. Det er til disse saa Bemærkninger, jeg skal indskrænke mig; efter Fleertallets og min personlige Overbeviisning er det af stor Vigtighed for Sagen, at dette Princip antages, og det er med den fuldeste Overbeviisning, at jeg har deeltaget i at opstille det, ligesom jeg agter at forsvare og forsegte det til det Sidste.

Monrad: Jeg vil blot tillade mig at rette det Spørgsmaal til den ærede Ordfører, hvorledes Udvalgets Fleertal har tænkt sig, at man skulde gaae frem i det Tilfælde, at der allerede var anlagt Sag for Retten om Hovetets Omfang og dets Lovlighed, og der saa senere blev forlangt Hovetets Afsløsning, hvorunder altsaa det samme Spørgsmaal blev inddraget.

Ordføreren: Jeg maa tillade mig her til at svare, at dette Spørgsmaal har egentlig ikke været under Forhandling i Comiteen, saa at jeg ikkun kan give et individuelt Svar; men